

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

tagne Beregninger maa selve Hyreafregningens Gennemførelse antages at komme til at medføre Udgifter til et Beløb af ca. 31 Mill. Kr. Heraf repræsenterer imidlertid et Beløb, der kan ansættes til ca. 11 Mill. Kr., Kvittering af Laan, saaledes at Netto-udgiften skulde kunne ansættes til 20 Mill. Kr. Imidlertid kan dette Beløb ikke ventes forbrugt fuldt ud, dels fordi der under Krigen omkom mange søfarende, som ikke efterlader sig nogen Paarørende, der vil være berettigede til Afregning, og dels fordi en hel Del søfarende, f. Eks. som Følge af ekstraordinære Avancementer, har opnaaet saadanne Indtægter, at de vil være uinteresserede i at begære Afregning. Herefter maa Udgiften, alle Forhold taget i Betragtning, anslaaes til at ligge mellem 12 og 15 Mill. Kr. Udgifterne ved Gennemførelsen af de Foranstaltninger, der omhandles i Lovforslagets andet Afsnit, kan ikke antages at ville overstige 4 Mill. Kr., og naar hertil saa lægges den ene Million, som det er foreslaaet at overføre til „Danske Søfarendes Mindefond af 1945“, maa man regne med, at den samlede Udgift ved Lovforslagets Gennemførelse vil ligge mellem 17 og 20 Mill. Kr.

I de indledende Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, er det anført, at med det foreliggende Lovforslag i Forbindelse med de i forrige Rigsdagssamling gennemførte Love vedrørende Søfolks økonomiske Forhold m. v. maa alle som Følge af Danmarks Besættelse nødvendigjorte eller ønskelige Foranstaltninger af økonomisk Karakter til Fordel for de søfarende, der blev afskaaret fra Hjemlandet, siges at være gennemført. Jeg vil dog i denne Forbindelse gerne gøre opmærksom paa, at det, da Bemærkningerne til Lovforslaget blev udformet, var forudsat, at man inden Lovforslagets Fremsættelse paa Rigsdagen var naaet til en Løsning af det Spørgsmaal, der gennem nogen Tid har været under Overvejelse angaaende Ydelse af en vis ekstraordinær Støtte til de søfarendes Arbejdsløshedskasser — herunder ogsaa Skibs-officerernes Hjelpekasser —, for at disse kunde blive i Stand til i fornødent Omfang at yde Hjælp til arbejdsledige søfarende, uanset de store Kontingenttab, som Kasserne har lidt under Krigen. Forhandlingerne og Undersøgelserne vedrørende dette ret komplicerede Forhold, som delvis henhører under Arbejdsministerens Omraade, er imidlertid endnu ikke definitivt afsluttet.

Jeg finder sluttelig at burde nævne, at Gennemførelsen af den Afregning for de søfarende, der er foreslaaet i dette Lovfor-

slag, nødvendigvis maa tage nogen Tid, idet det sikkert i mangfoldige Tilfælde vil være nødvendigt at tilvejebringe Oplysninger, som ofte skal skaffes fra Udlandet, for at skabe det fornødne sikre Grundlag for Afregningens Foretagelse. Fra Ministeriets Side skal der imidlertid blive gjort, hvad der er muligt, for at faa afviklet alle disse økonomiske Spørgsmaal saa hurtigt som muligt, og det er mit Haab, at alle interesserede Kredse, ikke mindst de søfarendes Organisationer, vil yde velvillig Bistand ved Lovens Gennemførelse i Praksis.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Ting.

Første Næstformand (Arnth Jensen):

Derefter har Undervisningsministeren Ordet for at fremsætte det for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Undervisningsministeren (Hartling):

Det Lovforslag, som jeg herved har den Ære at fremsætte for det høje Ting, *Forslag til Lov om Friskoler, om Hjemmeundervisning samt om Efterlønskassen for Friskoler og Efterskoler*, er udarbejdet paa Grundlag af en Betænkning, afgivet af et Udvalg, der blev nedsat af Undervisningsministeriet i forrige Efteraar; Betænkningen er omdelt til alle Rigsdagens Medlemmer.

Den danske Friskole er en specielt dansk Skoleform, til hvilken de andre nordiske Lande ikke har noget Sidestykke. Den er bygget paa de Grundtvig-Kold'ske Skoletanker og har direkte sit Udspring i den Grundtvigske Bevægelse; den kæmpede sig i Begyndelsen frem mod stor Modstand fra mange Sider inden for den offentlige Skole, men efterhaanden har den erhvervet sig en Anerkendelse i vide Kredse, saaledes at den — forankret som den er i Grundlovens § 83, der tilsiger Forældrene Frihed til selv at drage Omsorg for deres Børns Undervisning — nu danner et Led af dansk Skoleliv, som man ikke kan tænke sig at undvære.

Fra Friskolens Side har det altid været hævdet, at man maatte stræbe imod, at det offentlige Tilskud til Børnenes Undervisning skulde følge Barnet, hvor det saa undervistes, „flydende Skolepenge“, og at det offentlige Udgifter til det privat underviste Barn derfor maatte være det samme som den Udgift, der pr. Barn ydes til den offentlige Skole. For Statens Vedkommende er det ogsaa fastslaaet ved Lov af 22. December 1919, hvorefter Staten til hvert Barn i Friskolen yder samme Tilskud som forholdsmæssigt ydes hvert Barn i den offentlige Skole, idet Tilskuddet nemlig